

Kontsumo-talde bateko kide izango al zinateke?

Ariketa-sorta honetan, kontsumo-taldeei buruz arituko gara. Horretarako, hainbat ariketa egiteko aukera izango duzu:

- Gaiaren inguruan, zure ohiturei buruz hitz egin.
- Bideoa ikusi ondoren esandakoaren laburpena osatu hitz egokiarekin.
- Testua irakurri eta kontsumo-taldeen ezaugarriak hurrenkeran jarri.
- Gaiari buruz hausnarketa egiteko, galderei erantzun eta ahoz komentatu.

1. Gaiari sartu

Zein dira gure elikatzeko eta erosteko ohiturak? Irakurri batzuek diotena eta, ondoren, erantzun beheko galderari:

- *Nik astero-astero herriko baserritar bati erosten dizkiot barazkiak eta fruta. Saski batean jartzen dizkit, eta dena garaian garaikoa da.*
- *Nik asteroko erosketa etxe alboan dudan hipermerkatu handian egiten dut, eta gainerako produktuekin batera erosten ditut barazkiak. Supermerkatuetan denetarik duzu, eta askoz erosoagoa egiten zait han erostea.*
- *Guk gaur egun barazkiak eta fruta etxean dauzkagu, baratza koxkor bat daukagu eta. Baina, batzuetan joan behar izaten dut etxe alboko dendara garaiko barazkiren bat erostera.*

● Zein da zure antzeko ohiturak dituen? Zertan zatoz berarekin bat eta zertan ez?

2. Bideoa ulertu

Bilboko Kidekoop kontsumo-elkartera joan gara eta bertako kidea den Ander Lezamiz elkarrizketatu dugu. Entzun zer esaten duen eta ondoren, osatu laburpena hitz egokiarekin:

<https://labur.eus/4bSbY>

prezio justua

ekoizle

produktuak

garestiagoa

barazki-saskiak

ekologikoa

Anderrek kontsumo-taldean erostea erabaki du [] delako, etikoa eta ekonomia soziala bultzatzen duelako. Gainera, elikadura burujabetza ezinbestekoa da bere ustez. Kontsumitzaileek [] ordaintzen dutela uste du eta gainera, [] zein izango diren euren erabakitzen dute. Kontsumitzaileak nekazariekin elkarlanean aritzen direla esan digu Kidekoop-eko kideak eta [] jarri ditu horren adibide nagusitzat. Horiei esker, [] horri bere produktuak kontsumituko direla ziurtatzen zaio.

Horrelako produktuak supermerkatu batean erostea [] izango litzatekeela esan digu. Eta, hain zuzen ere, kontsumo-elkartearen bidez lan egiten dute produktu ekologiko eta hurbileko hauek prezio justu bat izan dezaten.

3. Testua landu

Orain ‘Nola funtzionatzen dute kontsumo-taldeek?’ testua irakurriko duzu. Erreparatu nabarmendu ditugun ideiei:

Nola funtzionatzen dute kontsumo-taldeek?

Egunean 600 gramo barazki eta fruta jan behar omen ditugu, horixe gomendatzen dute behintzat. Baina zer barazki-mota kontsumitzen dugu? Egia da ‘barazki ekologikoak’ modan daudela gaur egun, jendeak gero eta garrantzi handiagoa ematen baitio erosten duen produktuari.

Askotan, barazki edo fruta ekologikoa eskuratzea garestia izan daiteke, edo ez dakigu non erosi behar dugun. Horren irtenbide dira egun kontsumo-taldeak: **gertuko nekazariak ekoiztako produktuak zuzenean erosteko osatutako kontsumitzaileen taldeak**. “Beste modu batean kontsumitzeko elkargune bat da; produktu ekologikoak, etikoak eta hurbilekoak kontsumitzen ditugu”, esan digu Ander Lezamiz bilbotarrak. Bera hiriko Bilbo Zaharra auzoan dagoen Kidekoop kontsumo-elkarteko kidea da. “Gurea, kontsumo-taldea baino gehiago, kontsumo-elkartea da. Izan ere, bazkideek **dendan bertan jasotzen dute** gure webgunean eskatutakoa, eta, bila pasatzen direnean, gauza gehiago erosteko aukera dute”.

Funtzionamendua

Kontsumo-talde guztiek modu berean funtzionatzen dute: **garaiko produktuekin osatutako saskia prestatzen dio astero baserritarrak kontsumitzaileari**, eta horiek **hilero kuota bat ordaintzen dute** zerbitzua jasotzeagatik. “Guk aplikazioa eta webgunea ditugu, eta eskariak horren bidez egiten ditu Kidekoopetako bazkideak. Asteartetik ostegunera bitartean dendara etor daitezke erositakoaren bila, eta produktu gehiago ditugu bertan salgai: pasta, txokolatea, gazta, garagardoa, kafea...”.

Duela lau urte jarri zuten martxan proiektua: “Auzoan ez zegoen supermerkaturik, ezta ekoizleekin zuzeneko harremana zuen saltokirik ere. Bilboko Alde Zaharrean, ordea, hainbat aukera zeuden. Beste modu batean kontsumitzeko eta elikadura gune estrategikoa dela uste dugulako sortu genuen Kidekoop”.

Bilakaera

Lauzpabost ekoizle eta 15 pertsona inguru ziren kontsumitzaileak hasiera hartan: “Proiektua asko handitu da, izan ere, 30 edo 40 ekoizleek osatzen dute taldea eta kontsumitzaileak 100 inguru gara”. Gero eta produktu gehiago kontsumitzeko aukera eskaintzen dute, nahiz eta saskia beti den oinarria: “Saskia oso garrantzitsua da guretzat, ekoizleari barazkien produkzioa antolatzen laguntzen diolako eta bere lanaren bermea delako. Gainera, saski erdia edo osoa eros dezakegu”.

Anderren ustez, biek irabazten dute: **“Kontsumitzaileak badaki zer ordaintzen ari den eta ekoizleentzat diru-iturri finko bat da**. Esnearen kasuan, adibidez, guk litroa 0,90 euro ordaintzen diogu nekazariari, eta industria handiek 0,13 edo 0,14 euro”. Kontsumo-taldearen kasuan, **ekoizpen txikiak izaten dira eta harremana zuzena**.

Modan

Europar aspalditik funtzionatzen dute kontsumo-taldeek, baina Euskal Herrian une honetan modan dagoela esan daiteke. “Arriskua zein den argi daukat: guztiok ekologikoa erosi eta duen balioa galtzea. Nire ustez, ekologikoa izatea garrantzitsua da, baina garrantzitsuagoa da **hurbileko produktua izatea**. Zer dugu nahiago, 300 kilometro egin dituen letxuga ekologikoa edo hemen ekoiztia eta berme batzuekin erositako letxuga, ekologikoaren zigorik ez badu ere?”

Anderrek irizpide batzuk argi ditu, eta horrexegatik da Kidekoop kontsumo-elkarteko kidea: “Helburua elikadura burujabetza lortzea da, nire ustez, alor estrategikoa baita”.

Behean dituzu aurreko orriko irakurgaian kontsumo-taldeei buruz aipatu diren zenbait ezaugarri. Ordena itzazu zuretzat duten garrantziaren arabera. Ondoren, emaitzak alderatu taldekoekin.

• Produktuak hurbilekoak dira.	1.
• Prezio justua dute.	2.
• Garaiko produktuak dira, eta ekologikoak.	3.
• Ekonomikoki, baserritarrentzat lagungarria da.	4.
• Kontsumitzailearentzat erosoa da honela erostea.	5.
• Produktuak bertakoak dira.	6.

4. Egitekoa

Jarri binaka eta erantzun galderei. Ondoren, komentatu talde handian.

1. Zure inguruan badago kontsumo-talderik? Zein?
2. Kontsumo-talderen bateko kide zara? Edo bazkide izan nahi zenuke? Eman arrazoiak.

Kidekoop kontsumo-elkarteak duen eskaintza oso zabala da: <http://kidekoop.org/eu/proiektua/>
 Begiratu produktuen zerrenda eta ondokoarekin komentatu:

- Zer erosiko zenuke?
- Ekologikoa den zein produktuk harritu zaitu gehien?
- Zerbait falta dela uste duzu?

ERANTZUNAK

2. Bideoa ulertu

Anderrek kontsumo-taldean erostea erabaki du **ekologikoa** delako, etikoa eta ekonomia soziala bultzatzen duelako. Gainera, elikadura burujabetza ezinbestekoa da bere ustez. Kontsumitzaileek **prezio justua** ordaintzen dutela uste du eta gainera, **produktuak** zein izango diren euren erabakitzen dute. Kontsumitzaileak nekazariekin elkarlanean aritzen direla esan digu Kidekoop-eko kideak eta **barazki-saskiak** jarri ditu horren adibide nagusitzat. Horiei esker, **ekoizle** horri bere produktuak kontsumituko direla ziurtatzen zaio.

Horrelako produktuak supermerkatu batean erostea **garestiagoa** izango litzatekeela esan digu. Eta, hain zuzen ere, kontsumo-elkartearen bidez lan egiten dute produktu ekologiko eta hurbileko hauek prezio justu bat izan dezaten.

TRANSKRIPZIOA

1. Zergatik erabaki zenuen kontsumo-talde bateko kide izatea?

Alde batetik, ekologikoa izatea, ni horregatik hurbildu naiz ekimen honetara, ekologikoa delako; etikoa delako, ekonomia soziala bultzatzen duelako eta gero, elikadura burujabetza ezinbestekoa delako, gure herrian izan behar delako ere ardatz inportante bat, ardatz oso garrantzitsu bat, ez?

2. Zein dira kontsumitzaileen onurak kontsumo-talde batean?

Onurak izan daitezke, alde batetik, prezioan uste dugu pagatzen (ordaintzen) dugula prezio justu bat dauzkagun produktu(eta)rako. Beste onura bat izan daiteke produktuak guk geuk erabakitzen du(itu)gula eta zabaldua gaude edozein produktu(a) jasotzeko, edozein beti ere nolabait izaten bada, bai ekologikoa, bai etikoa edo hurbilekoa, bidezko merkataritzakoa.

3. Eta nekazarien onurak?

Badagoela hartu-eman bat hor, ekoizle(en) eta kontsumitzaileen artean, hor badagoela elkarriketa bat, badagoela elkarlan bat horren inguruan. Eta adibiderik onena da barazki-saskiarekin. Barazki-saskia, adibidez, batez besteko hori mantendu da azkenengo urteetan, gero eta jende gehiago proiektuan sartuz, batez besteko hori igo da, baina beti bermatu zaio produktoreari (ekoizleari) egongo dela haien produktuen kontsumo bat.

4. Produktuak garestiagoak dira supermerkatuan baino?

Imajinatzen dut supermerkatu bat horrelako produktu batekin, izan duen tratamenduarekin, eta izango zen askoz garestiagoa. Orduan, esan dezakegu askoz merkeagoa dela horrelako ekimen bat. Eta merkea edo ez merkea izatea, hori ere bada helburu bat elkartean. Azken finean, hemen biltzen gara edo indarra egiten dugu, indar puntu bat da kontsumo-elkarte bat, nolabait gauzak edo produktuak, produktu ekologikoak, batzuetan elitistak diren produktu batzuk, edo batzuetan garestiak diren produktu batzuk merkeagoak izateko. Orduan, ba beno, hori da beste indargune bat azpimarratu behar dena. Izan ere, horretarako gaude hemen, horretarako elkartzen da jendea, pixka bat gauza hauek edo produktuak ere, nahi ditugun produktuak izateko prezio justu(r)a.